

นำรธนราชการไปใช้ส่วนตัว จะมีความผิดอย่างไร?

การใช้รธนราชการจะต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการและเพื่องานในราชการเท่านั้น หากนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวถือเป็นการกระทำผิดตามกฎหมายและต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง ดังนี้...

- ★ **1. ความรับผิดทางอาญา :** ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการใช้รธนราชการ มีความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ราชการในเรื่องการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ราชการโดยทุจริต รวมถึงปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตซึ่งมีโทษจำคุกและปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และมาตรา 157
- ★ **2. ความรับผิดทางวินัย :** ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการใช้รธนราชการมีความผิดทางวินัยในเรื่องไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต รวมทั้งยังถือเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 82 (1)(2) และมาตรา 85 (1)(4) ซึ่งอาจถูกลงโทษถึงขั้นไล่ออกจากราชการตามมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว. 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536
- ★ **3. ความรับผิดในทางความเสียหายที่เกิดขึ้น :** การใช้รธนราชการเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัวและเกิดความเสียหายขึ้น ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับราชการและความเสียหายที่เกิดกับบุคคลภายนอกโดยจะไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 แต่อย่างใด

ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการใช้รธนราชการพึงระมัดระวังในการใช้รธนราชการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการซึ่งสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากแนวคำพิพากษาของศาลหรือคำวินิจฉัยที่อ้างอิงเพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการที่ดีต่อไป

ที่มา

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และมาตรา 157
2. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 82 (1)(2) และมาตรา 85 (1)(4)
3. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
4. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4828/2533
5. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.15/2555

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดง ที่ อ.2077/2559

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดเทศบาลอาศัยโอกาสปารถยนต์ส่วนตัวไปเติมน้ำมันเชื้อเพลิง โดยให้สถานบริการน้ำมันออกบิลเงินเชื่อมาขอรับชำระหนี้ ร่วมกับบิลเงินเชื่อที่เติมน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับรถยนต์ส่วนบุคคล ศาลเห็นว่า ปลัดเทศบาลซึ่งปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีในขณะนั้นด้วย มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารภารกิจของเทศบาลและตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย จึงรับฟังได้ว่าปลัดเทศบาลเป็นผู้อนุมัติเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นผู้อนุมัติฎีกาเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและร่วมกับเจ้าหน้าที่ลงนามสั่งจ่ายเช็ค ให้สถานบริการน้ำมันทั้งที่ไม่มีฎีกา และเจ้าหน้าที่ต้องจ่าย และชำระหนี้ให้เจ้าหน้าที่เกิน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเทศบาล ถือเป็นกรปฏิบัติหน้าที่ โดยจงใจฝ่าฝืนระเบียบและกฎหมาย จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อเทศบาล ตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 10 วรศกหนึ่ง ประกอบมาตรา 8 วรศกหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

อนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าน้ำมันรถยนต์ โดยมีเจ้าหน้าที่แอบนำรถยนต์ส่วนตัวมาใช้สิทธิ ผู้อนุมัติให้เบิกมีความผิดฐานละเมิด ต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานนะคะ !!

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คบ. 39/2565

ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือว่ากล่าวตักเตือนจากผู้บังคับบัญชาโดยไม่เปิดโอกาสให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ซึ่งศาลเห็นว่า หนังสือฉบับนี้มีลักษณะเป็นเพียงการว่ากล่าวตักเตือน โดยแจ้งว่าหากยังปฏิบัติลักษณะเช่นนี้อีก จะดำเนินการทางวินัยตาม ข้อบังคับของหน่วยงานต่อไปเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้ถูกดำเนินการทางวินัยแต่อย่างใด หนังสือว่ากล่าวตักเตือนดังกล่าว จึงมิใช่การลงโทษทางวินัย และไม่ใช้การใช้อำนาจตามกฎหมายของผู้บังคับบัญชาที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิ หรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่จะถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่จะใช้สิทธิฟ้องศาลให้เพิกถอนได้ และไม่กระทบสิทธิ ทั้งในการประเมินผลปฏิบัติงานประจำปีและในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง ผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่ใช่ผู้เดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยไมอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา

หนังสือว่ากล่าวตักเตือน
จะถือเป็นคำสั่งทางปกครอง
ที่กระทบสิทธิของผู้รับคำสั่ง
ซึ่งจะสามารถฟ้อง
ศาลปกครองได้หรือไม่ ?

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.79/2564

การที่เทศบาลยังคงให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่พนักงานจ้างในตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ซึ่งมีลักษณะงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในสัญญาจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจเดิม ภายหลังจากวันที่สัญญาจ้างเดิมสิ้นสุดลงด้วยเหตุอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ โดยเทศบาลไม่ได้หักจ้าง อีกทั้งไม่ปรากฏว่ามีการกระทำที่เป็นการทุจริตในการจ้างให้ผู้ฟ้องคดีทำงานที่จ้างต่อไป จึงถือว่าเป็นการทำให้สัญญาจ้างกันใหม่โดยความอย่างเดียวกันกับสัญญาจ้างเดิม อันเป็นการจ้างแรงงานทั่วไป ซึ่งลูกจ้างตกลงจะทำงานให้ และนายจ้างตกลงจะให้เงินจ้างแก่ลูกจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้ เมื่อตามพฤติการณ์ไม่อาจคาดหมายได้ว่าผู้ฟ้องคดีจะทำงานโดยการให้เปล่า ย่อมถือโดยปริยายว่าเทศบาลมีคำมั่นจะให้เงินจ้างแก่ผู้ฟ้องคดีในอัตราค่าจ้างเดิม ดังนั้น เทศบาลจึงมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ฟ้องคดีในอัตราค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ในข้อสัญญาตามระยะเวลาที่ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติงานจริง

หน่วยงานยังคงให้พนักงานจ้างปฏิบัติงาน ภายหลังจากสัญญาจ้างสิ้นสุดลงเนื่องจากเหตุอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ต้องจ่ายเงินค่าจ้างตามเวลาที่เลยกำหนดหรือไม่ ?

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 375/2559

ผู้ฟ้องคดีถูกกรมบัญชีกลางเรียกเงินเบี้ยหวัด และเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญคืน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ลาออกจากราชการและไปบรรจุเข้ารับราชการเป็นพนักงานส่วนตำบลแล้ว หน่วยงานต้นสังกัด จึงมีหนังสือแจ้งนายก อบต. ให้ผู้ฟ้องคดีนำเงินที่ได้รับไปคืนสิทธิสังคินคลังโดยการแจ้งให้นำเงินที่ได้รับคืนสิทธิสังคินคลังนั้น ไม่ใช้การใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดในการเรียกคืนเงิน หนังสือพิพากจึงไม่ใช้การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 แต่เป็นการใช้สิทธิเรียกเงินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับคืนสิทธิอันมีลักษณะเป็นลามิควอร์ได้ ตามมาตรา 406 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และเป็นเพียงหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้ชำระเงินคืนคลังโดยด่วนเท่านั้น ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดไม่มีสิทธิเรียกเงินคืนสิทธิสังคิน ก็ขอมที่จะปฏิเสธไม่คืนเงินให้ และเป็นกรณีที่หน่วยงานต้นสังกัดต้องใช้สิทธิเรียกร้องโดยการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจ คดีนี้ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

การที่หน่วยงานมีคำสั่งเรียกคืนเงินเบี้ยหวัด และเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับบำนาญ ซึ่งได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ ถือเป็นกรกระทำที่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ข้าราชการ ที่จะสามารถนำมาฟ้องเป็นคดีปกครองได้หรือไม่ ?

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 59/2561

ผู้ฟ้องคดีให้การว่าได้พบเห็นนายกเทศมนตรีและเจ้าหน้าที่ใช้เครื่องจักรกลและรถบรรทุกเข้าทำลายสำนักสงฆ์ ซึ่งสร้างขึ้นบนที่ดินที่มีผู้อุทิศให้ และได้นำทรัพย์สินไปโดยอ้างว่าการก่อสร้างดังกล่าวเป็นการบุกรุกที่สาธารณะและไม่ได้รับอนุญาต คดีนี้ แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะยื่นฟ้องโดยอ้างสิทธิของประชาชนผู้มีหน้าที่พิทักษ์ รักษาไว้ซึ่งศาสนาตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่การอาศัยสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จะฟ้องหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำหรือการเว้นการกระทำนั้นโดยตรง การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งให้นายอำเภอเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวข้างต้นตามฟ้องของผู้ฟ้องคดีหรือไม่ ก็มิได้มีผลกระทบหรือทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้แต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง

ประชาชนพบเห็นสำนักสงฆ์ถูกรื้อ
สามารถฟ้องต่อศาลปกครอง
ขอให้ตรวจสอบ โดยอ้างสิทธิ
ตามรัฐธรรมนูญในการพิทักษ์
รักษาไว้ซึ่งศาสนาได้หรือไม่ ?

ศัพท์กฎหมายน่ารู้

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายถึง

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือ ประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะของเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

ที่มา พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ.2540 ม.4

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.104/2563

เทศบาล (ผู้ฟ้องคดี) ได้ทำสัญญาจ้างให้บริษัทเอกชน (ผู้ฟ้องคดี) ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก แต่เนื่องจากเหล็กขาดตลาด ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือขออนุญาตเปลี่ยนแปลงขนาดเหล็ก ซึ่งวิศวกรได้มีหนังสือรับรองแล้ว เทศบาลจึงมีคำสั่งอนุมัติเปลี่ยนแปลงวัสดุก่อสร้าง โดยให้ผู้ฟ้องคดีปรับลดราคาวัสดุลงตามที่ใช้จริง เมื่อผู้ฟ้องคดีส่งมอบงาน เทศบาลตรวจพบว่าบางจุดที่ใช้เหล็กไม่เป็นไปตามขนาดที่ได้รับอนุมัติ จึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีปรับปรุงแก้ไขงานจ้างให้เป็นไปตามสัญญาหลายครั้ง แต่ผู้ฟ้องคดีเพิกเฉย เทศบาลจึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญา และเมื่อคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาแล้ว มาตรา 391 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดว่า คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องให้อีกฝ่ายหนึ่ง ได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่จะเสื่อมเสียแก่สิทธิของบุคคลภายนอกไม่ได้ และให้ใช้ค่าการทำงานอันได้กระทำไปแล้วโดยใช้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ ฉะนั้น เมื่อถนนที่ก่อสร้างประชาชนได้ใช้ประโยชน์ จึงกำหนดค่าแห่งการทำงานที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำไว้แล้วในอัตราร้อยละ 60 ของค่าจ้างตามสัญญา

เทศบาลจ้างเอกชนให้ก่อสร้างถนน แต่เมื่อสร้างเสร็จแล้วพบว่า ถนนบางจุด ใช้วัสดุไม่ตรงตามขนาดที่ได้รับอนุมัติ จึงบอกเลิกสัญญาและริบหลักประกันสัญญา รวมทั้งไม่ชำระค่าจ้าง การกระทำของเทศบาลชอบแล้วหรือไม่ ?

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.123/2553

การที่ อบต. นำที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทผลเมืองใช้ร่วมกัน ไปใช้เพื่อประโยชน์อื่น
ในงานราชการ ย่อมต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยเสียก่อน เมื่อ อบต. ได้นำที่ดินทำเลเลี้ยงสัตว์ไปจัดทำโครงการปลูกยางพารา โดยไม่ได้
ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง แต่หากศาลจะพิพากษาให้ปรับที่ดินกลับคืนสู่สถานะเดิมย่อมจะเกิด
แต่ผลเสีย และยังเป็นการปฏิเสธประโยชน์สาธารณะที่เกิดขึ้นแล้ว หรือที่จะเกิดขึ้นจากโครงการดังกล่าว
จึงพิพากษาให้ อบต. ดำเนินการขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่ถูกต้องเสียก่อน หากไม่ได้รับอนุญาต ก็ให้ดำเนินการปรับสภาพที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพการใช้ประโยชน์ดังเดิม

การที่ อบต. ใช้ที่ดินสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดินเพื่อประโยชน์ในงานราชการ
โดยที่ยังไม่ได้ขออนุมัติตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่ถูกต้อง ศาลปกครอง
จะนำไปเป็นเหตุสั่งให้รื้อถอน
โครงการดังกล่าวได้หรือไม่ ?

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.68/2555

การที่ผู้ฟ้องคดี (นายกเทศมนตรี) ได้อนุมัติจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. โดยมี นาย ส. ซึ่งสมรสกับบุตรสาวของตนเองเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ซึ่งผู้ฟ้องคดีก็ได้อำนาจความข้อนี้อยู่แล้วในเวลาที่อนุมัติให้ทำสัญญา จึงถือได้ว่ามีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการ ตามวรรคสองของมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กล่าวคือ หากผู้ใช้อำนาจเห็นว่าตนมีพฤติการณ์ที่ชวนให้ผู้อื่นเคลือบแคลงสงสัยในการใช้อำนาจว่าจะไม่เป็นกลาง ก็จะต้องหยุดการพิจารณาเรื่องนั้นก่อนและแจ้งผู้บังคับบัญชาทราบ แต่หากไม่ดำเนินการเช่นนั้นแล้ว การใช้อำนาจก็จะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีอนุมัติจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. ให้ดำเนินโครงการกับเทศบาลโดยไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีได้เข้าไปมีส่วนได้เสียทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นผู้สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ และต้องพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี ดังนั้น การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

นายกเทศมนตรีอนุมัติจ้างลูกเขยเข้าเป็นคู่สัญญา กับเทศบาลโดยไม่ดำเนินการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือประธานกรรมการทราบ ถือเป็นพฤติการณ์ร้ายแรงที่จะทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งได้หรือไม่ ?

